

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-
гуманітарного факультету

 Оксана ГОМОТЮК

« 29 » 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної роботи

 Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 29 » 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура»
Модуль - РИСУНОК

ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузі знань – G Інженерія, виробництво та будівництво
спеціальність – G17 Архітектура та містобудування
освітньо-професійна програма – «Архітектура та містобудування»

кафедра архітектури та дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні. (год.)	ІРС	Тренінг	Самост. робота студ. (год.)	Разом	Залік/ Екзамен (сем.)
денна	1	1	16	60	4	10	92	180	Залік
		2	14	46	4	8	48	120	Екзамен

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 6 Інженерія, виробництво та будівництво, спеціальності – G17 Архітектура та містобудування, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06. 2025 р.).

Робочу програму розробили:

- професор кафедри архітектури та дизайну, доктор архітектури Оксана ДЯЧОК;
- доцент кафедри архітектури та дизайну, Заслужений архітектор України Юрій ВЕРБОВЕЦЬКИЙ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та дизайну (протокол № 1 від від 26 серпня 2025 р.)

В.о.завідувача кафедри архітектури та дизайну, доктор архітектури, доцент

Оксана ДЯЧОК

Гарант ОПП

Оксана ДЯЧОК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура»

1. Опис дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура» МОДУЛЬ – РИСУНОК

Дисципліна – «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 10	Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво	Статус дисципліни <i>обов'язкова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 1 семестр – 4 2 семестр – 5	Спеціальність: G17 Архітектура та містобудування	Рік підготовки:1 Семестр: 1, 2
Кількість змістових модулів – 4: 1 семестр – 2; 2 семестр – 2.	Освітньо-професійна програма: «Архітектура та містобудування»	Лекції: <i>1 семестр - 32 год.</i> <i>2 семестр – 14 год.</i> Практичні заняття: <i>1 семестр – 60 год.</i> <i>2 семестр – 46 год.</i>
Загальна кількість годин – 1 семестр – 180 год. 2 семестр – 120 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>1 семестр – 92 год.</i> <i>2 семестр – 48 год.</i> Тренінг: <i>1 семестр – 10 год.</i> <i>2 семестр – 8 год.</i> Індивідуальна робота: <i>1 семестр -4 год.</i> <i>2 семестр – 4 год.</i>
Тижневих годин – 6, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – <i>1 семестр – залік,</i> <i>2 семестр - екзамен</i>

2. Мета і завдання дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура»

Сформувати у студентів–архітекторів фундаментальні художньо-пластичні навички та візуально-просторове мислення, необхідні для архітектурної творчості. Дисципліна спрямована на розвиток здатності передавати об'єм, простір, пропорції, фактуру, світлотіньові та кольорові відношення засобами рисунку, живопису та скульптури, що є невід'ємними складниками професійної підготовки архітектора.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Завдання дисципліни:

- опанування основ академічного рисунку, включаючи лінійну перспективу, пропорції, конструктивну побудову об'єктів, світлотіньову модель, анатомію людини та композиційні принципи;
- засвоєння базових технік живопису, розвиток чуття кольору, сприйняття тональних і колористичних відношень, формування навичок передачі матеріальності об'єктів і середовища;
- ознайомлення з основами скульптури, вивчення пластики форми, об'єму в просторі, закономірностей тривимірної композиції та моделювання архітектурного елемента;
- розвиток візуального аналізу, просторового уявлення та образного мислення — важливих для створення архітектурної концепції;
- формування індивідуального художнього стилю, здатності до творчої інтерпретації форми та простору, з опорою на академічну базу.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проєктуванні.

СК15. Здатність до здійснення комп'ютерного моделювання, візуалізації, макетування і підготовки наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних проєктів.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Курс «Образотворче мистецтво: Рисунок, живопис, скульптура» тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Архітектурна графіка та об'ємно-просторова композиція», «Архітектурне проєктування».

2.5. Результати навчання.

ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проєктуванні.

3. Програма модулю «Образотворче мистецтво: рисунок»

Змістовий модуль 1. Рисунок простих геометричних форм та предметів побуту. Графічні техніки.

Лекція 1 (2 год.) Теоретичні положення та задачі курсу рисунка. Знайомство з прийомами рисування з натури і основами образотворчої грамоти. Поняття пропорцій.

Лекція 2 (2 год.) Основні відомості про закони лінійної та повітряної перспективи як засобу передачі глибини простору. Рисунок геометричних тіл.

Лекція 3 (4 год.) Закономірності та елементи світлотіні, поняття про тонові та світлотіньові відношення. Правила компоновки зображення у форматі, конструктивний і просторовий аналіз форм зображуваної групи предметів, передача об'єму тоном з використанням лінії, плями, штриха. Техніка роботи графічними матеріалами.

Практичне заняття 1 (4 год). Рисунок натюрморту з гіпсових геометричних предметів (матеріал – олівець, формат А2). Побудова предметів натюрморту з використанням законів перспективи. Моделювання предметів олівцем з використанням законів повітряної перспективи та законів світлотіні.

Практичне заняття 2 (8 год). Рисунок натюрморту з побутових предметів (матеріал – олівець, формат А2). Композиція предметів натюрморту на папері. Побудова предметів натюрморту з використанням законів перспективи. Моделювання предметів олівцем з використанням законів повітряної перспективи та законів світлотіні з виявленням художньої виразності.

Практичне заняття 3 (6 год.). Виконання натюрморту з побутових предметів в техніці гризайль (матеріал – акварель, гуаш, формат А2). Композиція предметів натюрморту на папері. Побудова предметів натюрморту з використанням законів перспективи. Моделювання предметів з використанням законів повітряної перспективи та законів світлотіні, з виявлення фактури та матеріалів предметів в техніці гризайль, застосування художньої виразності в техніці гризайль.

Змістовий модуль 2.

Рисунок тематичного натюрморту в інтер'єрі.

Лекція 4 (4 год.). Принципи виконання рисунку гіпсових архітектурних деталей. Особливості роботи над декоративним натюрмортом.

Лекція 5 (4 год.). Принципи виконання рисунку інтер'єру. Методи зображення інтер'єру. Використання перспективи для зображення простору приміщення.

Практичне заняття 4 (6 год.) Виконання натюрморту з гіпсовою доричною капітеллю (матеріал – олівець, формат А2). Композиція предметів натюрморту на папері. Лінійно-конструктивна побудова предметів з використанням законів перспективи, повітряної перспективи та законів світлотіні.

Практичне заняття 5 (6 год.) Декоративний натюрморт в інтер'єрі в стилі побутового жанру (тонований папір А2, м'які матеріали - пастель, вугілля, сангіна).

Самостійна робота студентів (38 год.)

1. Зарисовки предметів побуту та геометричних тіл.
2. Зарисовки з натури гіпсового рельєфного орнаменту.
3. Зарисовки з натури фрагментів інтер'єру та екстер'єру.

Змістовий модуль 3 **Рисунок голови людини. Портрет**

Лекція 6 (2 год.). Анатомічна будова черепа людини. Особливості будови частини черепа, що відповідає обличчю. Анатомічна будова голови людини.

Лекція 7 (2 год.). Малювання живої голови людини. Узагальнення та деталізація, цілісне сприйняття рисунка.

Практичне заняття (6 год.). Рисунок черепа в трьох ракурсах (матеріал – олівець, формат А2). Композиційне розміщення черепа людини в 3-х поворотах у форматі, лінійно-конструктивна побудова черепа з використанням тону.

Практичне заняття 7 (6 год.). Рисунок обрубної моделі голови людини (матеріал – олівець, формат А2). Композиційне розміщення моделі голови людини у форматі, лінійно-конструктивна побудова, світло-тіньове вирішення рисунку з використанням тону.

Самостійна робота (під керівництвом викладача) (8 год.). Рисунок з натури гіпсових зліпків деталей голови Давида роботи Мікеланджело: око, вухо, губи, ніс. Лінійно-конструктивна побудова. Лінійно-конструктивна побудова з використанням тону.

Самостійна робота (під керівництвом викладача) (8 год.).

Рисунок античної гіпсової голови (Венера, Антіной, Аполлон, Артеміда), (матеріал – олівець, формат А2). Лінійно-конструктивна побудова з використанням тону.

Самостійна робота (під керівництвом викладача) (6 год.).

Малювання живої голови людини. Узагальнення та деталізація, цілісне сприйняття малюнка. Начерки та замальовки голови людини в різних положеннях.

Змістовий модуль 4.
Основи зображення фігури людини

Лекція 8 (4 год.). Анатомічний аналіз фігури людини. Скелет, м'язовий покрив, пропорційні співвідношення частин і цілого.

Лекція 9 (4 год.). Методичні вимоги до виконання рисунку оголеної фігури людини, пластичний і анатомічний аналіз, конструктивні і пропорційні закономірності, особливості динамічних зв'язків частин фігури. Індивідуальні особливості моделі. Рішення декоративних завдань при зображенні оголеної фігури людини.

Лекція 10 (2 год.). Особливості рисунку фігури людини в складному ракурсі та в русі.

Практичне заняття 8 (10 год.). Анатомічний рисунок фігури людини. Скелет, м'язовий покрив, пропорційні співвідношення частин і цілого.

Практичне заняття 9 (6 год.). Конструктивний лінійний рисунок гіпсової фігури з світлотіньовим рішенням (екорше модель Гудона).

Практичне заняття 10 (6 год.). Рисунок оголеної фігури людини в складному ракурсі.

Самостійна робота студентів (4 год.)

1. Зарисовки фігури людини в статичному і в динамічному положенні.
2. Зарисовки з натури групи людей.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок»

4.1. Розподіл навчальних годин за модулями

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Лабор.з аняття	Інд. робота	Тренін г, КППЗ	Сам. робот а	Контрольні заходи
1 семестр						
Змістовий модуль 1. Рисунок простих геометричних форм та предметів побуту. Графічні техніки.						
Тема 1. Теоретичні положення та задачі курсу рисунка. Знайомство з прийомами рисування з натури і основами	2	4			14	практична робота

образотворчої грамати. Поняття пропорцій.						
Тема 2. Основні відомості про закони лінійної та повітряної перспективи як засобу передачі глибини простору. Рисунок геометричних тіл.	2	10			14	практична робота
Тема 3. Закономірності та елементи світлотіні, поняття про тонові та світлотіньові відношення. Правила компоновки зображення у форматі, конструктивний і просторовий аналіз форм зображуваної групи предметів, передача об'єму тоном з використанням лінії, плями, штриха. Техніка роботи графічними матеріалами.	4	16			18	модульна практична робота
Всього:	8	30			46	
Змістовий модуль 2. Рисунок тематичного натюрморту в інтер'єрі.						
Тема 4. Принципи виконання рисунку гіпсової капітелі та гіпсового рельєфного орнаменту. Особливості роботи над декоративним натюрмортом.	4	14			22	практична робота
Тема 5. Принципи виконання рисунку інтер'єру. Методи зображення інтер'єру. Використання перспективи для зображення простору приміщення.	4	16			24	модульна практична робота
Всього:	8	30			46	
Загалом за 1 сем.	16	60	4	10	92	
Підсумковий контроль						залік

2 семестр						
Змістовий модуль 3						
Рисунок голови людини. Портрет						
Тема 6. Анатомічна будова черепа людини. Анатомічна будова голови людини.	2	8			12	Практична робота
Тема 7. Малювання живої голови людини. Узагальнення та деталізація, цілісне сприйняття рисунка.	2	8			12	Практична робота
Всього:	4	16			24	
Змістовий модуль 4						
Основи зображення фігури людини						
Тема 8. Анатомічний аналіз фігури людини. Скелет, м'язовий покрив, пропорційні співвідношення частин і цілого.	4	10			12	Практична робота
Тема 9. Методичні вимоги до виконання рисунку оголеної фігури людини, пластичний і анатомічний аналіз, конструктивні і пропорційні закономірності, особливості динамічних зв'язків частин фігури. Індивідуальні особливості моделі. Рішення декоративних завдань при зображенні оголеної фігури людини.	4	10			12	Практична робота
Тема 10. Особливості рисунку фігури людини в складному ракурсі та в русі.	2	10			24	Практична робота
Загалом за 2 сем.	14	46	4	10	48	
Загалом за курс	30	106	8	18	77	
Підсумковий контроль	Екзамен					

5. Методи навчання

У викладанні курсу «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура» (модуль «Рисунок») застосовуються такі методи навчання, що сприяють формуванню професійних графічних навичок, аналітичного мислення та розвитку образотворчої культури студента.

1. Практичні методи:

- Рисунок з натури: поетапне виконання завдань за реальними об'єктами (предметами побуту, гіпсовими деталями, фрагментами інтер'єру тощо);
- Конструктивно-просторове моделювання: побудова об'єктів за законами перспективи з аналізом форм;
- Тональне моделювання: передача світлотіні та об'єму графічними матеріалами;
- Тренування короткого рисунку (етюду): розвиток швидкого зорового сприйняття та узагальнення форми;

2. Демонстраційні методи:

- Показ покрокового виконання завдань викладачем (демо);
- Аналіз зразків робіт майстрів рисунка та сучасних дизайнерів;
- Відеоаналіз процесу побудови форми, перспективи, тону.

3. Проблемно-пошукові методи:

- Аналіз та виправлення помилок у власних і чужих роботах;
- Обговорення альтернативних варіантів вирішення рисункової задачі;
- Інтерпретація натурального матеріалу у декоративній формі.

4. Інтерактивні методи:

- Навчальні перегляди з колективним обговоренням (peer-review);
- Обговорення робіт у малих групах;
- Виставкові перегляди з рефлексією та самооцінюванням;
- Тренінги за участі запрошених майстрів (живий показ технік, професійні поради).

5. Метод проектного навчання:

- Виконання серії рисунків як частини комплексного завдання (наприклад, цикл інтер'єрних замальовок, архітектурні етюди, серія зарисовок фактури);

6. Самостійно-дослідницька діяльність:

- Ведення скетчбуку / щоденника спостережень;
- Дослідження художніх стилів, шкіл, авторських технік.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням практичних завдань.

Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Навчальний матеріал з дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься

на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Самостійна робота студентів із дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура» передбачає:

- активний діалог між викладачем та студентом у процесі навчальної діяльності;
- опрацювання навчальної літератури з курсу;
- самостійне вивчення окремих питань з дисципліни;
- виконання практичних завдань;
- виконання творчих завдань (зарисовки, зарисовки з натури)

Перелік питань, винесених на самостійне вивчення

№ п/п	Тематика
1.	Зарисовки предметів побуту та геометричних тіл.
2.	Зарисовки з натури гіпсового рельєфного орнаменту.
3.	Зарисовки з натури фрагментів інтер'єру та екстер'єру
4.	Рисунок з натури гіпсових зліпків деталей голови Давида роботи Мікеланджело: око, вухо, губи, ніс.
5.	Малювання живої голови людини. Узагальнення та деталізація, цілісне сприйняття малюнка. Начерки та замальовки голови людини в різних положеннях.
6.	Зарисовки фігури людини в статичному і в динамічному положенні.
7.	Зарисовки з натури групи людей.

Визнання результатів неформальної освіти та додаткове оцінювання

У межах самостійної роботи студентів передбачається можливість **зарахування результатів неформальної освіти**, що відповідають меті та завданням дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура».

Додаткові бали (до 10 відсотків від вагового коефіцієнта модулю) можуть бути нараховані за:

- участь у курсах, майстер-класах і художніх школах (у тому числі онлайн), де здобувач опанував навички рисунку, композиції, передачі світлотіні та фактури;
- участь у сертифікованих арт-резиденціях, дизайнерських школах або творчих лабораторіях;
- виконання авторських художніх проєктів, пов'язаних із реалістичним зображенням предметів, інтер'єру, пейзажу або стилізованих форм (підтверджується власним портфоліо);
- виставкова діяльність (участь у студентських, молодіжних, локальних виставках рисунку та графіки);
- публікації авторських робіт у каталогах, журналах, онлайн-галереях;
- курси або проєкти з оволодіння техніками рисунку (пастель, сангіна, вугілля, графіт, змішані техніки) — з наданням сертифіката або ескізного щоденника;

- онлайн-курси з академічного рисунку або урбан-скетчингу на авторитетних платформах (Prometheus, Coursera, Domestika, Udemy тощо), якщо програма курсу узгоджується з тематикою семестрового навчання.
- **Умови зарахування:**
- надання сертифіката (за наявності), портфоліо з описом робіт (дата, техніка, формат, завдання), або скетчбука з виконаними роботами;
- коротке обґрунтування, як пройдений курс/подія відповідає освітнім результатам дисципліни;
- письмова заява студента із вказанням форми, періоду та змісту неформального навчання.

7. Тренінг та практичне індивідуальне завдання

Практичне індивідуальне завдання з курсу «Образотворче мистецтво: рисунок, живопись, скульптура» є формою позааудиторної самостійної роботи студентів і виконується у вигляді серії рисунків та зарисовок, створених у процесі опанування програмового матеріалу.

Окрім індивідуальної діяльності, у рамках курсу застосовується тренінговий підхід, що передбачає проведення спеціально структурованих практичних занять, спрямованих на відпрацювання конкретних навичок рисунку в умовах, наближених до реальної творчої діяльності.

Тренінги дозволяють студентам:

- закріпити теоретичні знання через багаторазове виконання вправ;
- вивчати художні прийоми шляхом повторення, варіювання та аналізу;
- розвивати зорову пам'ять, координацію рухів, швидкість і впевненість у виконанні рисунку;
- працювати в групі або з індивідуальним наставництвом.

Окремим компонентом тренінгових занять є залучення професійних художників, які виступають як запрошені майстри. Такі заняття мають формат відкритих сесій, під час яких студент:

- спостерігає за живою демонстрацією виконання рисунку від майстра;
- ознайомлюється з авторською технікою, підходами до побудови та тонального моделювання;
- бере участь в обговоренні, отримує коментарі щодо власної роботи з різних фахових позицій;
- має змогу поставити запитання, що стосуються як технічного, так і творчого аспекту професії.

Тренінг із запрошеним художником сприяє розширенню професійного світогляду студентів, підвищує їхню мотивацію до навчання та формує міждисциплінарні зв'язки між освітою і сучасним мистецьким середовищем.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок, живопись, скульптура» застосовуються різноманітні засоби оцінювання, спрямовані на всебічне відображення рівня сформованості професійних компетентностей

студентів. Оцінювання є поетапним, компетентнісним і поєднує як поточні, так і підсумкові форми контролю.

Основні засоби оцінювання:

- оцінювання практичних робіт, виконаних у рамках занять;
- оцінювання самостійної та індивідуальної роботи студентів (зарисовки, начерки);
- модульний контроль (тематичні перегляди);
- перегляди виконаних робіт (оглядово-аналітичний метод);
- тренінги та участь у відкритих сесіях із запрошеними художниками;
- виставки-презентації (демонстрація підсумкових чи тематичних робіт).

Методи демонстрування результатів навчання:

- паперові портфоліо (збірник робіт за темами або модулями);
- проміжні перегляди з фаховим коментуванням викладача або колег (peer-review);
- тренінгові сесії з демонстрацією практичних навичок в реальному часі;
- візуальний аналіз та самооцінювання (студенти аналізують власні роботи за визначеними критеріями);
- участь у відкритих майстер-класах з практичними завданнями;
- підсумкові контрольні завдання — рисунки з натури або за уявою з дотриманням заданих вимог (формат, матеріал, техніка, тема тощо).

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. У процесі вивчення дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура» студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, які є основою чесної, відповідальної та якісної освіти.

До основних принципів академічної доброчесності належать:

- самостійність виконання практичних і творчих завдань — усі роботи, що подаються на оцінювання, мають бути виконані студентом особисто, без стороннього втручання;
- оригінальність авторських рішень — не допускається копіювання чужих робіт або використання зразків без творчого опрацювання та зазначення джерела;
- відповідальність за подану інформацію — студент має чітко розуміти цілі завдання та подати достовірну інформацію про процес виконання роботи.
- недопустимість фальсифікації — заборонено імітувати виконання роботи (представляти не свою роботу, цифрову модифікацію замість традиційного рисунку тощо).
- поважне ставлення до інтелектуальної власності — студент повинен дотримуватись авторських прав на ілюстрації, графічні матеріали, стилістичні рішення.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура» здійснюється за 100-бальною шкалою і охоплює поточний, модульний та підсумковий контроль. Підсумковий бал розраховується як середньозважене значення, визначене на основі питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Форми контролю:

- поточне оцінювання – систематичне відстеження результатів практичних, тренінгових і самостійних завдань;
- модульний контроль – тематичне узагальнення знань та навичок у рамках кожного змістового модуля;
- підсумковий контроль – залік (1 семестр) або іспит (2 семестр) з оцінюванням комплексних практичних робіт;
- аналіз динаміки зростання – порівняння якості виконання рисунків упродовж семестру;
- оцінювання участі в тренінгах і відкритих сесіях з майстрами – як окрема компонентна оцінка.

Критерії оцінювання практичних робіт:

1. Композиційне розміщення на аркуші
2. Точність побудови, пропорційність, конструктивність
3. Тональна розробка, передача світлотіні та об'єму
4. Охайність і технічна якість виконання
5. Виразність, творчий підхід, самостійність

1 семестр – залік

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять.		Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Визначається як середньо-арифметичне з оцінок за самостійну роботу
2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання практичного завдання.		2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання практичного завдання.			

2 семестр – екзамен

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15	40
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	екзамен
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. 2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання практичного завдання.		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. 2. Оцінка за модульний контроль виставляється на підставі виконання практичного завдання.		Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Визначається як середньо-арифметичне з оцінок за самостійну роботу	Практична екзаменаційна робота

Шкала оцінювання

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік
90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-10
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft)	1-10
3.	Інформаційна мережа ІНТЕРНЕТ	1-10
4.	Мольберти, натурні підставки	1-10
5	Натурний фонд	1-10

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Підручники:

1. Лубенський, В'ячеслав Іванович Рисунок за уявленням [Текст]: підручник для худож. вищ. навч. закладів / В'ячеслав Лубенський; М-во культури та інформ. політики України, КДАДПМіД ім. Михайла Бойчука. Київ : Вид-во ТОВ "Юрка Любченка", 2021. 352 с.
2. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції (геометричні аспекти). Київ: Каравелла, 2004. 304 с.

Навчальні посібники:

1. Белянський Олександр Миколайович Короткочасний рисунок. Майстер-клас [Текст]: навч. посібн. / О. М. Белянський; О.М. Белянський; М-во культури і туризму України, Луганський держ. ін-т культури і мистецтв. Луганськ : ЛДКІКМ, 2008. 24 с.
2. Іванов-Ахметов Володимир Михайлович Навчальний рисунок (рисунок голови людини) [Текст]: навч. посібник / В. М. Іванов-Ахметов; Володимир Іванов-Ахметов; за ред. М.А. Фартушної; відп. ред. П.О. Киричок; рец.: Ю.І. Бондаренко, В.Ю. Могилевський; худож. І.В. Канівець МОН України; НТУ України "КПІ". Київ : НТУУ "КПІ", 2006. 80 с.
3. Клименюк Тетяна Михайлівна Креслення, рисунок, композиція: навч. посібник /Т.М. Клименюк; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. 340 с.
4. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти: навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ : Вища школа, 2002. 188 с.
5. Куленко М.Я. Авторська накладна графіка / М.Я. Куленко / Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Київ., 2001. 124 с.
6. Куленко М.Я. Основи композиції в образотворчому мистецтві: навч. посібник для студ. архіт. фак-ту / Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ, 2001. 87 с.
7. Куленко М.Я. Графічний дизайн: мистецтво шрифту : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. /Михайло Куленко / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт., Кн. 2. Київ: Альтерпрес, 2015. 155 с.
8. Макушин Віктор Юрійович Рисунок у просторі й часі [Текст]: навч. посібник / В. Ю. Макушин; В.Ю. Макушин. Миколаїв : Вид-во НУК, 2008. 428 с.
9. Макушин Юрій Андрійович Рисунок і час [Текст]: навч. посібник / Ю. А. Макушин; Ю.А. Макушин. Миколаїв : Вид-во НУК, 2008. 288 с.
10. Пригода Л.Г. Зображення міського пейзажу: посібник до вивчення курсу "Рисунок": Для студ. напрямів підгот. 6.060120 "Архітектура" та 6.020205 "Образотв. мист-во" /Київськ.ун-т буд-ва і архіт. Київ : КНУБА, 2008. 36 с.
11. Пригода Леонід Григорович Малюнок людини в одязі: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. /Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ : [б.в.], 2001. 156 с.
12. Ратнічин В.М. Перспектива: навчальний посібник. Київ Вища школа 1977 р. 136 с.
13. Соловйов О.М. Навчальний рисунок /О.М. Соловйов. Київ : Держвидав

образотворчого мистецтва і музичної літ-ри, 1956. 227 с.

14. Сотниченко А.В. Навчальний рисунок: посібник до вивчення курсу "Рисунок" для слухачів факультету довузівської підготовки напрямів 6.060102 "Архітектура" та 6.020205 "Образотворче мистецтво" /А.В. Сотниченко; Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ : КНУБА, 2008. 120 с.

15. Сухенко Віктор Олексійович Рисунок: навч. посібник для студ. вищ. нач. закл. /В.О. Сухенко. Київ : " BONA MENTE", 2004. 183 с.

16. Сухенко, Віктор Олексійович Академічний рисунок [Текст]: підручник / В. О. Сухенко, М-во культури України, НАОМА; рец. П.П. Печорний, В. Д. Сергєєв, М. І. Яковлєв. Київ : Амадей, 2016. 232 с.

17. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів : Аверс, 2010. 496 с.